

ÖSTGÖTAGRENADJÄREN & SVEAARTILLERISTEN

NUMMER 3 • 2011

EU stridsgrupp – enbart kostnad eller effekt?

Av Brigadgeneral Stefan J Andersson,
Force Commander Nordic Battlegroup 11

Från 1 januari till sista juni i år har Sverige tillsammans med Finland, Irland, Norge, Estland och Kroatien bidragit med en flexibel sammansatt styrka till EU:s förfogande. Totalt har ca 2 200 soldater och officerare ingått i Nordic Battlegroup (NBG 11). Av dessa utgjordes 1 600 av svensk personal.

I juli 2010 anställdes soldaterna och i samband med detta blev styrkestrukturen tydlig och permanent i de truppbidragande länderna. Kroatien tillkom först under hösten 2010, i form av ett helikopterförband avsett för MED-EVAC. Befattningsutbildning i såväl förband som staber på olika nivåer påbörjades. Därefter kom förbandsutbildningsskeden som i slutfasen innehöll sex veckors övningar vilka berörde delar av eller hela NBG. I mitten av november genomfördes en samlad slutövning med alla truppbidragande länder. Vårt operationsområde sträckte sig från Kallinge i Blekinge till Hagshult i Småland och vår huvudoperationsriktning var Västergötland med fokus på Skövde.

Tidigt i december 2010 redovisade jag för EU:s militärkommitté i Bryssel avseende vår operativa förmåga. Mina huvudbudskap var att vi var en flexibel, väl samövad och samtränad styrka som erbjöd en bred förmågepalett vid behov inom ramen för EU:s krishanteringsförmåga.

Resan fram till leverans

Utvecklingsprocessen med NBG 11 är en relativt lång resa som inleddes hösten 2008. Med utgångspunkt och erfarenheter från den förra EU-stridsgruppen – NBG 08 – fanns det många värdefulla erfarenheter. Och så här med facit i hand, så är min uppfattning att Försvarsmakten verkligen lärt av tidigare erfarenheter. Dock kan konstateras att även

Force Commander, Stefan J Andersson besöker den Kroatiska helikopterenheter i Zagreb.

Foto: Jesper Tengroth, Försvarsmakten.

utvecklingsprocessen med NBG 11 innehöll friktioner. Men jag tycker man måste ha en viss ödmjuk syn, då det är sex nationer med, i många stycken olika förutsättningar, resurser, internationella åtaganden, kulturer etc., som under endast sex månader, ska gå in i en gemensam planering och övningsserie för att nå en samlad operativ förmåga. Om jag skall sammanfatta processen, som var komplex; så tycker jag att det varit ett bra och gediget arbete av främst det svenska högkvarteret inom ramen för sin roll som "Frame work nation! Utgångspunkten var att i så stor utsträckning som möjligt använda befintliga krigsförband ur vår insatsorganisation.

När det gäller rekryteringen som genomfördes tidigt under 2010, så kan konstateras att till 950 sökbara befattningar för svensk personal, så hade vi 5 200 sökanden. Detta är kanske det absolut bästa betyget Försvarsmakten kan få.

Effekterna

Det är klart att ett engagemang att både ingå i en multinationell styrka och att vara den nation som har samordningsansvaret, det vi kallar "Frame work nation", är en stor utmaning. Men det finns även positiva effekter och jag vill särskilt lyfta fram två av dessa. De förband som utbildats, övats och stått i

beredskap är nu mycket väl rustade för att åka på nu pågående insatser i världen. Av den personal som ingått i NBG är ca 700 soldater och officerare redan planerade att åka till Afghanistan och Kosovo. En annan positiv effekt är att ca 70 % av soldatkollektivet i NBG-förbanden avser fortsätta

i Försvarsmakten, antingen som kontinuerligt alternativt tidvis tjänstgörande. Denna höga procentsats är ett mycket gott betyg till våra fantastiska chefer ute på förbanden och en tydlig bekräftelse på ett gott ledarskap och god anda inom förbanden. Därmed har en god grund lagts för att bemanna vår insatsorganisation, IO 14.

Om man sedan tittar på andra mer övergripande effekter så kan nämnas att samarbetet Sverige haft inom ramen för NBG även skapar förutsättningar för samarbeten inom andra områden. Exempelvis har vi ett bra och nära samarbete tillsammans med Finland i norra Afghanistan. Det finns goda möjligheter att samordna logistik, underhålls- och ledighetstransporter, utbildning m m. Denna typ av samarbete blir naturligtvis resurssparande.

Vidare är min uppfattning att genom att ta ordinarie förband ur vår insatsorganisation, anpassa dessa så att de skall kunna interagera med förband från andra nationer, har vi utvecklat vår interoperabla förmåga - något som är gynnsamt när det gäller vår förmågeutveckling. Detta innebär också att vi utvecklat våra processer att skapa mer flexibla förband, som snabbt och enkelt kan samordnas med andra nationers förband men även för att snabbt kunna sättas in. Låt mig ta ett exempel, Sverige fick en förfrågan om att delta i den FN-mandaterade insatsen i Libyen. Uppgiften var att genom spaningsflyg bidra till att

...forts på sidan 4

Livgrenadjärmsen får en rejäl uppfräschning!

Vi håller just nu på att slipa och lacka samtliga golv på Mässen. Det är ett stort projekt som sker i många etapper, men tack vare en otroligt engagerad officerskår går allt enligt planerna och väldigt smidigt. Golven blir som nya och hela Mässen ger ett ljusare intryck.

En annan stor förändring är den Nya baren. Under våren har vi totalrenoverat baren och nu är den äntligen färdig!

Inför detta bildade vi en barförening, där det finns möjlighet att bli medlem. Förutom invigningen som var den 6 maj kommer speciella medlemskvällar arrangeras.

Invigningen blev en lyckad tillställning där alla, oavsett ålder deltog i ett interaktivt med spel under ledning av ActiPro Event.

Nya baren innebär att man kan hyra endast baren och inte hela Mässen. Här kan man samlas med vänner, kollegor, affärsbekanta och ta en öl tillsammans eller se tex Elitseriefinalen i hockey.

Baren är utrustad med de flesta TV-kanalerna och bilden visas på en stor duk.

Vill du veta mer om Nya baren är du välkommen att höra av dig!

Anna Wallentinson
Mässdirektör

GLÖM INTE
att besöka Livgrenadjärmsens
föreningens webbplats:
www.livgrenadjär.se

Trängen 100 år i Linköping

I år är det 100 år sedan trängtrupperna ryckte in i Linköping. I Garnisonsmuseet har man därför en särskild utställning om trängens historia i staden.

Under början av september har T 1 Kamratförening högtidlighållit jubileet på Svea Trängregementes före detta område.

Apropå genusperspektiv...

Försvärshögskolan anordnade den 19 april 2011 en internationell konferens om genusperspektiv och militärt försvar i omvandling. Deltagare från hela Europa och USA deltog i konferensen. Utgångspunkten var FN-resolutionerna 1325, 1820, 1888, 1889 och 1960, vilka handlar om att engagera fler kvinnor i fredsbevarande insatser och att insatserna ska skapa trygghet för både kvinnor och män i krishärdar.

Håkan Jevrell, statssekreterare på försvarsdepartementet, framhöll att det är betydelsefullt att kvinnor medverkar i fredsbevarande insatser eftersom det ökar och breddar kompetensen hos förbanden och bidrar till att öka förtroendet för insatserna. Ett syfte med seminariet var att diskutera och granska hur ett genusperspektiv kan utvecklas och integreras i NATO:s operationer.

Företrädare för Försvarsmakten deltog och redogjorde för svenska erfarenheter på området. Konferensen var ett samarrangemang mellan Försvärshögskolan, det Schweizbaserade Centret för Demokratisering av Försvarsmakter (DCAF), Försvarsmakten samt paraplyorganisationen PfP Consortium of Defense Academies and Security Institutes. Deltagarna välkomnades till konferensen av Försvärshögskolans rektor Romulo Enmark.

Lennart Gustafsson

Källa: FHS hemsida m.m.

Romulo Enmark är sedan 2011 rektor för Försvärshögskolan.

Han har bl a doktorerat i etnologi och varit rektor för Högskolan i Halmstad.

Nytt längdrekord!

Artillerigranaten Excalibur, som kombinerar lång räckvidd med hög precision, satte svenskt räckviddsrekord i samband med FMVs tester 2011-05-11.

Vid FMVs verifieringstester av den svensk-amerikanskutvecklade artillerigranaten Excalibur på Älvdalens skjutfält gjordes ett antal skjutningar på 46,1 km avstånd från målet. Trots det långa avståndet detonerade alla granater, enligt projektledaren vid FMV Michael Helander, precis där de skulle vilket visar att precisionen är exakt så bra som det är tänkt. Syftet med testerna var att verifiera den minsta och största räckvidden, men också att kvalificera Excalibur för det nya artillerisystemet Archer. FMV skrev i december 2002 på ett avtal med USA om gemensam utveckling av Excalibur. Bakgrunden var en beställning från den svenska Försvarsmakten om utveckling av förmågan till precisionsbekämpning. Efter räckviddstest och kvalificering i Archer återstår ett arbete kring systemsäkerheten. Efter det kommer FMV kring årsskiftet överlämna den första beställningen av Excalibur till Försvarsmakten.

Excalibur är en 15,5 cm spränggranat med styrförmåga. Målkoordinaterna programmeras in i granaten före skjutning och med stöd av GPS navigerar den sig fram till målet. Förmågan att styra gör att granaten uppför sig mer som en missil än en konventionell artillerigranat från banans

högsta topp. Fördelen med Excalibur är att insatstiden är mycket kort till skillnad från exempelvis flygburna system och att den kan användas oavsett väder och tider på dygnet. Den har också en förhållandevis liten laddning vilket gör att den bekämpar det den ska och inget annat.

Detta har vi beskrivit tidigare, men här kommer en liten repetition på hur Excalibur fungerar:

Målkoordinaterna programmeras in i granaten. Sedan skjuter man upp den med en standard 155 mm haubits. Skottet går högt, som högst upp mot cirka 15 000 meter. På högsta punkten får granaten kontakt med satelliter, styrvingarna fälls ut, granaten börjar glidflyga och navigerar sedan fram till målet. Den sista biten går granaten nästan lodrätt ner mot målet för att erhålla optimal verkan och kunna användas i urban miljö.

Kombinationen av hög utgångshastighet, hög bantopp och en glidflygningsfas med hjälp av styrvingar ger Excalibur en räckvidd som är nästan dubbelt så stor som en vanlig granat samt en närmast osannolik precision, väl inom 10 meter oavsett skjutavstånd. För att med konventionell artilleriammunition bekämpa ett mål krävs i storleksordningen ca 30-50 gånger så stor mängd granater som vid nyttjande av Excalibur. Det innebär också att skador på oskyldiga minimeras.

Lennart Gustafsson

Källor: FMV hemsida.

Joakim
Dufåker

Stipendium ur Gustaf Edelstams fond

Fonden förvaltas av "Stiftelsen A1 Minnesfond" och har som syfte att premiera officersaspiranter vid Artilleriregementet som är framstående i idrott.

Gustaf Edelstam var volontär vid Svea Artilleriregemente och avled 1897 på Sophiahemmet i Stockholm av tuberkulos, dåtidens fruktade sjukdom. Han var 21 år och ogift, är begravd på Nya kyrkogården (idag Norra begravningsplatsen). Fonden bildades 1907 och används idag så att stipendier i form av presentkort till en sportaffär utdelas.

Årets stipendiat vid Artilleriregementet är 1. sergeant Joakim Dufåker, specialistofficer, boende i Boden, bördig från Uppsala. Han är utbildad ARTHUR-gruppchef (ARTHUR = Artillerilokaliseringsradar) och arbetar på Sensorkompaniet

Lennart Gustafsson

Fortsättning från sidan 1:

upprätthålla en flygförbudszon över Libyen. Sverige valde då att ta förband ur Nordic Battlegroup. Ur vårt flygförband, Expeditionary Air Wing (EAW) togs vår stridsflygenhet med JAS 39-systemet, delar av transportflygenheten och delar av flygbasenheter samt stabsofficerare. Dessa enheter hade utbildats och samtränats under sex månader inom ramen för NBG och stod i beredskap till EU:s förfogande. 23 timmar efter det att riksdagen fattat beslutet att delta i insatsen lyfte de första JAS-planen mot Sicilien och efter någon vecka var hela förbandet operativt och löste kvalificerade uppgifter. Detta är ett bra exempel på att vi hade väl samtränade förband, som efter mycket kort tid levererade efterfrågad förmåga i insatsområdet.

Sedan tycker jag personligen att Sverige som en av de 27 medlemsstaterna i Europeiska Unionen, har visat att de är villiga att ta ett ansvar inom ramen för EU:s försvars- och säkerhetspolitik. Genom detta får vi ett förtroende som en trovärdig och pålitlig medlemsstat. Talesättet "syns man inte så finns man inte" blir påtagligt och ett tydligt erkännande till EU-medlemsstaten Sverige är att den förre svenske överbefälhavaren, general Håkan Syrén, nu är ordförande i EU:s Militärkommitté (EUMC).

Varför aldrig insats med en EU stridsgrupp? Frågan är naturligtvis relevant. Sedan 1 januari 2007, då de två första EU stridsgrupperna började stå i beredskap i sex månader, för att sedan avlösas av ytterligare två stridsgrupper, så har i skrivande stund 18 stridsgrupper stått i beredskap – men aldrig använts. Detta har berört många av EU:s medlemsstater och har naturligtvis kostat resurser. Men samtidigt har kraven på att utveckla förband för att kunna ingå i en snabbinsatsstyrka, som skall vara lätta och kunna transporteras till i princip vilken del av världen som helst, krävt en reformering av medlemsstaternas militära resurser. Precis på samma sätt som det krävdes för den svenska Försvarsmakten. Genom denna reformering som inleddes redan tidigt under 2000-talet, för att bland annat kunna ingå i den förra svenskledda stridsgruppen NBG 08, har vi övergått från det forna mobiliserbara och förrådsställda invasionsförsvaret, till ett flexibelt och insatsberett insatsförsvaret. Vårt deltagande i flyginsatsen över Libyen är ett högst lysande exempel på detta.

Men åter till frågan – varför har det hittills aldrig blivit en insats med en hel eller delar av en EU stridsgrupp? Jag tror man

måste sätta den frågan i en större kontext och det är ett antal strategiska frågor som måste både ställas och kunna besvaras: Vilken effekt vill man uppnå - hur länge vill och kan EU vara på plats? Vad kommer som efterföljande styrkor då en EU stridsgrupp varit insatt i ca fyra månader, som en stridsgrupp är dimensionerad för. Finns resurser att "fylla på med? Vad gör NATO och/eller FN parallellt med en eventuell EU-insats? Om det inte går som planerat och insatsen måste förlängas, hur gör vi och EU då? Till dessa frågor måste också medlemsstaternas engagemang i redan pågående insatser ses, för Sveriges del där vi redan har förband i såväl Afghanistan som Kosovo. Vi har inte outtömliga resurser att ösa ur.

Det är komplexa frågeställningar och av världspolitisk karaktär och jag tror det är viktigt att ha förståelse för att ett beslut om att engagera sig militärt är ett stort beslut som kräver stora resurser och som har en tendens att pågå längre än vad som var planerat. Sedan kan en kris inte enbart lösas med militära resurser. Även civila resurser för humanitärt stöd, utveckling med mera krävs för att få effekter som kan resultera i en långsiktig hållbar fredlig lösning.

Vad händer nu?

Under det svenska ordförandeskapet i EU sista halvåret 2009 var frågan om EU stridsgrupper uppe på den politiska agendan. Vid ett informellt ministermöte i Göteborg i slutet av augusti, tog unionen ställning till att konceptet med EU stridsgrupper skulle vara kvar. De utmaningar som nämndes och som måste hanteras var att se över mekanismen för att finansiera en insats och därigenom öka användbarheten.

Den svenska regeringen deklarerade i sin regeringsförklaring 2010, att Sverige skall stå som Framework nation för ännu en EU stridsgrupp första halvåret 2014. Om det blir så återstår att se, men jag är helt övertygad om att Sverige är ännu bättre rustat att gå in i den uppgiften av det enkla skälet att vi då har kommit längre i arbetet med att personalförsörja vår insatsorganisation. Men att det kommer att finnas utmaningar och friktioner – det skall vi nog utgå ifrån.

Stefan J Andersson

Brigadgeneral
Force Commander
Nordic Battlegroup 11

Tidningen för
Livgrenadjärföreningen,
Sveaartilleriföreningen
och Östergötlands försvar.

ISSN 1654-854X

Ansvarig utgivare:

Mats Löfgren.

Huvudredaktör:

Göran Lindqvist
Parkvägen 18, 590 18 Mantorp
Telefon: 0708-436 346
E-post: gli@massmedia.se

Nästa nummer:

Utkommer i december 2011.

Vid användande av artiklar och/eller bilder ur tidningen ska källan anges.

ÖSTGÖTAGRENADJÄREN

Ärgång 72 • Nummer 3

Redaktion:

Mats Löfgren, Göran Westerberg,
Peter Altvall och Göran Lindqvist.

Medlemsavgift:

200 kronor per år. Två nummer av Östgötagrenadjären ingår. Betalas till Plusgirokonto 13 37 31-0 senast siste mars.

Sveaartilleristen

Ärgång 47 • Nummer 3

Redaktion:

Lennart Gustafsson och Anders Berg.

Medlemsavgift:

Medlemsavgift 100 kr per år.
Tidningsavgift 200 kr per år.
Famijemedlem 25 kr.
Ständig medlemsavgift 1 500 kr.
Betalas till Plusgirokonto 516 96-3

